Memo

Aan	:	Raadswerkgroep implementatie Omgevingswet
Van	:	E. Duijnstee
CC	:	griffie
Datum	:	7 december 2020
Betreft	:	Participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (OPA's)

Beste raadswerkgroepleden,

In de raadswerkgroep van 2 december 2020 heb ik aangegeven wat de agendapunten zijn voor de volgende raadswerkgroepbijeenkomst:

1. Adviesrecht gemeenteraad bij afwijkingen van het omgevingsplan
2. Participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten

Eerder hebben jullie al een conceptversie van het adviesrecht (d.d. 30 november) van mij ontvangen (ad 1.). Jullie vroegen mij om ook wat op papier te zetten over de participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (ad 2.). Dit doe ik in deze memo.

Participatie in de Omgevingswet

Participatie is een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet. En het is verplicht voor het bevoegd gezag. Wij moeten als gemeente ervoor zorgen dat alle belanghebbenden hun meningen kunnen geven over een visie of plan. Zoals een Omgevingsvisie of een Omgevingsplan. Belanghebbenden zijn bijvoorbeeld inwoners, bedrijven, verenigingen, scholen.

Bij een omgevingsvergunning moet de aanvrager aangeven of hij omwonenden bij de aanvraag betrokken heeft. En hij moet duidelijk maken wat er uit die participatie is gekomen. De aanvrager mag zelf weten op welke manier hij de belanghebbenden bij de aanvraag betrekt.

Vergunningverlening: toets Omgevingsplan

Als wij als gemeente een vergunning willen verlenen, kijken we of het initiatief past in het Omgevingsplan. Dan zijn er drie mogelijkheden:

1. Het initiatief past binnen de regels. We moeten de vergunning verlenen, want het past binnen de kaders.
2. Het initiatief past met een binnenplanse afwijking. Zo'n afwijking kennen we nu ook in onze bestemmingsplannen. Dit is een binnenplanse omgevingsplanactiviteit (binnenplanse opa).
3. Het initiatief past niet. Als we als gemeente willen meewerken aan het initiatief, moeten we een vergunning gaan verlenen in afwijking van het omgevingsplan. Zo'n initiatief is dan een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (buitenplanse opa).

Participatie bij vergunningverlening

Bij mogelijkheid 1 en 2 is participatie voor een initiatiefnemer niet verplicht. Dit zijn activiteiten die binnen de regels van het Omgevingsplan vallen. En bij het vaststellen van het Omgevingsplan zelf heeft al participatie plaatsgevonden. Participatie door de initiatiefnemer wordt wel gestimuleerd.

Participatie kan wel verplicht zijn als iemand een vergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (mogelijkheid 3) aanvraagt. Dat zijn activiteiten die niet in het Omgevingsplan staan. Hierover heeft dus nooit eerder participatie plaatsgevonden. Of participatie in deze situatie wel of niet verplicht is, is aan de gemeenteraad om te bepalen.

Waarover nemen jullie als raad een besluit?

De gemeenteraad beslist of participatie ook verplicht moet zijn bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (opa's). Hier zijn drie opties om uit te kiezen:

1. Participatie bij buitenplanse opa's is niet verplicht;
2. Participatie bij buitenplanse opa's is altijd verplicht;
3. Alleen in bepaalde categorieën van gevallen is participatie verplicht.

Ad 1.
Voorstanders van deze optie willen terughoudend zijn in het opleggen van regels en dus ook de verplichting van participatie.

Ad 2.
Voorstanders van deze optie menen dat het niet logisch is dat participatie in alle instrumenten van de Omgevingswet verplicht is, behalve bij deze buitenplanse OPA's. Als je het overal verplicht, wees dan ook consequent. Vooral ook omdat er bewust wordt afgeweken van de regels uit het Omgevingsplan. Dat kan nogal consequenties hebben voor omwonenden en belanghebbenden.

Ad 3.
Voorstanders van deze optie kiezen ervoor om heel bewust te kijken naar initiatieven die het meest impact maken. Vaak wordt hier een koppeling gemaakt met de lijst van gevallen waarvoor de gemeenteraad gebruik wil maken van haar adviesrecht. Maar het staat de gemeenteraad geheel vrij om eigen categorieën van gevallen aan te wijzen.

Wat willen we jullie verder nog meegeven?

Op een later moment zullen we in de raadswerkgroep ook aan de slag gaan met de participatieverordening en participatiebeleid. Dit zijn verplichte documenten onder de Omgevingswet. Omdat de gemeenteraad in september 2020 de Visie op Interactie heeft vastgesteld, zal de participatieverordening en –beleid hierop voortborduren.